

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

Матеріали X ювілейної Всеукраїнської
навчально-наукової конференції з міжнародною участю

**«КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ НА НОВОМУ ЕТАПІ»
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

18–19 квітня 2013 року
м. Тернопіль

ЧАСТИНА 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2013

- Однакова участь – для виконання завдання кожному студенту дається однаковий час.
- Позитивна взаємодія – група виконує завдання при успішній роботі кожного студента.
- Індивідуальна відповідальність – при роботі у групі у кожного студента своє завдання [1, 84 с.].

Інтерактивні технології кооперативного навчання представляють для нас достатній інтерес, бо парна і групова робота організовується як на заняттях засвоєння, так і на заняттях застосування знань, умінь і навичок. *Робота в парах*, наприклад, дуже корисна під час засвоєння фахової лексики, вона дозволяє: обговорювати анотації до тексту, завдання, історії хвороби; взяти інтерв'ю і визначити ставлення партнера до заданого читання, тексту, лекції, відео та іншої навчальної діяльності, зробити письмовий аналіз чи редагування письмової роботи один одного; сформулювати підсумок заняття чи серії занять з теми; проаналізувати разом проблему, вправу чи текст; протестувати та оцінити один одного, дати відповіді на запитання викладача, підготувати діалог. *Ротаційні (змінювані) трійки* дуже підходять для засвоєння граматичного матеріалу. Діяльність студентів, у цьому випадку, є подібною до роботи в парах. Цей варіант кооперативного навчання сприяє активному, ґрунтовному аналізу та обговоренню нового матеріалу з метою його осмислення, закріплення та засвоєння.

Шляхи інтеграції інтерактивних методів у навчальний процес практично не обмежені. До інтерактивних методів навчання слід віднести *два-чотири, всі разом, карусель, робота в малих групах, пошук інформації, коло ідей, акваріум*. Не менш цікавими для нас є і технології колективно-групового навчання. Такі технології як *мікрофон, кожний вчить кожного, ажурна пилка, аналіз ситуації (casemethod)*.

Висновки. Інтерактивне навчання, подібно до інших методик і технологій, має певні переваги та недоліки. На вивчення невеликого обсягу інформації потрібно багато часу, результати роботи менш прогнозовані, існує необхідність подальшого коригування знань, умінь і навичок студентів. Але дуже високий відсоток засвоєння, можливість розвитку соціальної та професійної компетентності студентів, розширення пізнавальних можливостей, забезпечення можливості демократичного, рівноправного партнерства між викладачем та студентами роблять інтерактивні технології найбільш ефективними для стимуляції пізнавального інтересу студентів медичних вузів на заняттях з іноземної мови. З метою підвищення ефективності та продуктивності модульного навчання та кращої іншомовної компетенції студентів медичних закладів слід залучати різноманітні засоби навчання: відео- та аудіоматеріали, комп'ютерні засоби, періодичні видання, телебачення, Інтернет тощо. Наведені засоби доцільно використовувати для організації аудиторних занять, індивідуального навчання і професійної самопідготовки.

Література:

1. Гін А. Прийоми педагогічної техніки. – Луганськ, 2004. – 84 с.
2. Гузєєв В.В. Образовательная технология: от призма до философии. – М.: Сентябрь, 1996.
3. Нісімчук А.С., Падалко О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології. К, 2000. – 368 с.
4. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія в практика. – К., 2002. – 136с.
5. Суворова Н. Інтерактивное обучение: новые подходы // Инновации в образовании. – 2001. -№5. – С. 106-107.

ДАЛЕКТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКЛАДАННЯ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ФАРМАКОЛОГІЇ

Т.В. Звягінцева, Л.Т. Киричок, С.Я. Ананько, О.В. Кривошапка
Харківський національний медичний університет МОЗ України

Формування матеріалістичного світогляду майбутніх фахівців-медиків доцільно здійснювати на фактичному матеріалі спеціальних профільних дисциплін, серед яких фармакологія посідає особливе місце, оскільки її навчальний об'єкт – дія лікарських засобів – надзвичайно тісно пов'язаний з законами й категоріями діалектики. Майже в кожній темі лекцій та практичних занять є підстава звернутися до діалектичного пояснення або підтвердження фармакологічних ефектів та їх механізмів. Їх викладення неможливе без залучення матеріалістичних закономірностей.

Так, закон єдності та боротьби протилежності завжди доречно згадати при поясненні побічних ефектів, що виникають як наслідок специфічної фармакологічної дії препаратів. Прикладом цього може бути небажана дія групи засобів, що впливають на еферентну інервацію, яка виникає завдяки збудженню або блокуванню специфічних рецепторів всіх систем і органів, крім патологічно зміненого. Закон переходу кількості в якість – головна залежність фармакологічної дії від дози препаратів, навіть в умовах кумуляції, де важливо попередити перехід від терапевтичного до токсичного накопичення лікарської речовини в організмі. І, нарешті, закон заперечення заперечення відображає поглиблення наших уявлень, наприклад, щодо клітинного, субклітинного й молекулярного механізму дії лікарських засобів або удосконалення технології їх створення від галенових, новогаленових та до індивідуальних хімічно діючих речовин, тобто відбиває прогресивну динаміку розвитку головних проблем фармакологічної науки.

Ще більше можливостей виникає щодо використання в курсі фармакології категорій діалектики. Таку категорію як «Форма і зміст» доцільно нагадати при вивченні різних лікарських форм, змістом яких є лікарська речовина, а призначення її у вигляді порошків, таблеток, драже, розчину для ін'єкцій, внутрішньо в мікстурі або краплями, навіть в мазі або в лініменті має сенс в залежності від характеру патології, стану хворого, його віку та невідкладності випадку. Категорію «Причина й наслідок» можна пов'язувати з вивченням механізму та характеру дії препаратів із будь-якої фармакологічної групи, бо знання механізму дії пояснює причину виникнення того чи іншого ефекту, як наслідку дії лікарського засобу. На прикладі виникнення алергічної реакції на ліки у окремих хворих можна показати суть категорії «Одиничного, особистого та загального». А реальність категорії «місцевого і загального» добре демонструє взаємовідношення між локальною та резорбтивною дією лікарських засобів. Поглиблення фармакологічних знань на шляху органної, клінічної, біохімічної, молекулярної і квантової фармакології та співставлення цих даних на етапі цілого організму є основою матеріалістичних уявлень про первинні механізми дії ліків, шляхи підвищення їх ефективності та нові напрямки у розвитку фармакології.

Формуванню світогляду майбутніх спеціалістів активно сприятиме також висвітлення в лекціях і практичних заняттях історичного розвитку фармакологічних проблем, припустимість прогресивних традицій та ідей, пріоритету в їх впровадженні вітчизняних вчених – фармакологів і хіміків. Крім того, навчальний матеріал науки про ліки має високий сучасний соціально-економічний та деонтологічний потенціал, який відбиває державний характер в нашій країні боротьби з туберкульозом, вірусними захворюваннями, розвитком лікарської залежності, реформуванням практичної медицини щодо забезпечення населення необхідними ліками. Виховання деонтологічних якостей у майбутніх лікарів досягається в питаннях надання швидкої допомоги, призначення та вибору ліків з урахуванням інтересів хворого, його матеріальних можливостей, дотримання раціональних принципів застосування ліків та забезпечення відповідального самолікування.

Засвоєння студентами навчального матеріалу з курсу фармакології за вказаними питаннями забезпечить досягнення не тільки навчальної, але й виховної мети, спрямованої на формування у них матеріалістичного світогляду, патріотизму й соціально-деонтологічних підходів до майбутньої діяльності.